

Ктитарова Н. К., Воронова З. Ю. Теорія перекладу : навчальний посібник для спеціальності «Переклад». Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2013. 323 с.

Лисенко Г. Л., Чепурна З. В. Граматичні трансформації як основа перетворення структури речення в процесі перекладу науково-технічних текстів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна. 2014. Вип. 45. С. 272–274.

Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ : Факт – Наш час, 2006. 344 с.

Шлейермахер Ф. О разных методах перевода : лекция. *Вестник МГУ*. Сер. 9: Филология. № 2. 2000. С. 127–145. URL: <http://www.philol.msu.ru/~discours/images/stories/Schleiermacher.doc> (дата звернення: 01.03.2021).

Jenatschke Anna. *Schwierigkeiten und Strategien bei der Übersetzung von Gedichten*. München : GRIN Verlag, 2017. 71 S. URL: <https://www.grin.com/document/375492> (дата звернення: 01.03.2021).

Jones Francis R. *Poetry Translating as Expert Action: Processes, Priorities and Networks*. Amsterdam : John Benjamins, 2011. 227 p.

Zima Peter V. *Literarische Ästhetik, Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft*. Tübingen : Francke, 1991. 514 S.

References

Kazakova, T. A. (2003). *The imagery in translation. Praktikum po khudozhestvennomu perevodu: uchebnoe posobie*. Sankt-Peterburh: Soiuz.

Kostenko, L. (2020). *I zнову proloh / Und wieder ein Prolog*. [And again the prologue] Paralelnyi pereklad nimetskoiu – Aloiz Voldan. Lviv: VNTL-Klasyka.

Koptilov, V. (2002). *Teoriia i praktyka perekladu* [Theory and methodology of translation]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Yunivers.

Kytyarova, N. K., Voronova, Z. (2013). *Teoriia perekladu* [Theory of translation]: navchalnyi posibnyk dlia spetsialnosti «Pereklad». Dniprodzerzhynsk: DDTU.

Lysenko, H. L., Chepurna, Z. V. (2014). Hramatychni transformatsii yak osnova peretvorennia struktury rechennia v protsesi perekladu naukovo-tekhnichnykh tekstiv [Grammatical transformations as a basis for transforming the sentence structure in the process of translating scientific and technical texts]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiiia»*. Seria: Filolohichna, Vyp. 45, 272–274.

Strikha, M. (2006). *Ukrainskyi khudozhnii pereklad: mizh literaturoiu i natsiietvorenniam* [Ukrainian literary translation: between literature and nation-building]. Kyiv: Fakt – Nash chas.

Shleiermakher, F. (2000). O raznykh metodakh perevoda [On different methods of translation]: Lektsiia. *Vestnyk MHU*. Ser. 9: Fylolohyia. № 2, 127–145. URL: <http://www.philol.msu.ru/~discours/images/stories/Schleiermacher.doc> (data zvernennia: 01.03.2021).

Jenatschke, Anna. (2017). *Schwierigkeiten und Strategien bei der Übersetzung von Gedichten*. [Difficulties and strategies in the translation of poems]. München: GRIN Verlag. URL: <https://www.grin.com/document/375492> (data zvernennia: 01.03.2021).

Jones, Francis R. (2011). *Poetry Translating as Expert Action: Processes, Priorities and Networks*. Amsterdam: John Benjamins.

Zima, Peter V. (1991). *Literarische Ästhetik, Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft* [Literary aesthetics, methods and models of literary studies]. Tübingen: Francke.

УДК 811.112.2'42-11:004.7

ACTUALIZATION OF THE CONCEPT *PARTNER* IN GERMAN VIRTUAL POLITICAL DISCOURSE АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ *PARTNER* У НІМЕЦЬКОМУ ВІРТУАЛЬНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Людмила ПАСИК, Лариса РИСЬ, Віта СТЕРНІЧУК
Волинський національний університет імені Лесі Українки,

Луцький національний технічний університет

pasyk.lyudmyla@vnu.edu.ua, rys.larysa@vnu.edu.ua, vita_stern1076@ukr.net

ORCID ID 0000-0001-8635-5168, ORCID ID 0000-0003-0775-9629,

ORCID ID 0000-0002-2510-6157

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.259-273>

Scientific research is focused on identifying the means of actualizing the concept PARTNER in German virtual political discourse. First, the theoretical preconditions for the analysis of the concept PARTNER in virtual political discourse are considered. The views of many leading domestic and foreign scholars on the concepts of "discourse", "virtual discourse", and "concept" are analyzed to develop our interpretation of definitions of virtual discourse, virtual political discourse, and concept. Possible means of actualization of the concepts and the researched concept PARTNER, in particular, are clarified. The meaning of the lexical unit and identifier of the concept (the word Partner) is studied, and its synonymic row is described. 500 lexical items and phrases that form the empirical basis of the study were identified with the help of a continuous sampling method on the web pages of the German government *bundesregierung.de* and the German parliament *bundestag.de*. All empirical material is subdivided into groups that are filled inhomogeneously. The noun Partner is the first or second component of compounds, and some derivative words are also formed from it. The concept of Partner is elaborated by the use of definite verbs that name actions which can be taken both by a partner and others towards him to achieve a certain goal. The lexical unit Partner is combined with a large number of adjectives (the most frequent group), which are semantically divided into five subgroups. The "partner status" subgroup is the most filled one. Two more subgroups, such as "international/national relations" and "qualities of partners" have almost the same number of words. Examples of the use of selected lexical units in context are given, and a model of the nominative field of the concept PARTNER is constructed. Its nucleus is defined with a lexical unit and identifier, a nuclear zone containing synonyms of a nuclear lexical unit, compounds with the component Partner and derivative words, and periphery (free phrases with verbs and adjectives) included. The conclusions summarize the results of the study and outline the prospects for further research.

Key words: concept, discourse, virtual political discourse, means of expression, partner, nominative field.

Наукова розвідка сфокусована на визначенні засобів актуалізації концепту PARTNER у німецькому віртуальному політичному дискурсі. Спочатку розглянуто теоретичні передумови аналізу концепту PARTNER у віртуальному політичному дискурсі. Проаналізовано точки зору багатьох провідних вітчизняних та зарубіжних науковців щодо понять «дискурс», «віртуальний дискурс», «концепт» і на їх основі вироблено власне трактування віртуального дискурсу, віртуального політичного дискурсу та концепту. З'ясовано можливі засоби актуалізації концепту загалом та досліджуваного концепту PARTNER зокрема. Вивчено значення лексеми-ідентифікатора концепту – лексеми Partner та описано її синонімічний ряд. Методом суцільної вибірки на веб-сторінках німецького уряду *bundesregierung.de* та німецького парламенту *bundestag.de* виокремлено 500 лексичних одиниць та словосполучень, які становлять емпіричну базу дослідження. Увесь емпіричний матеріал покласифіковано на групи, які наповнені неоднорідно. Іменник Partner виступає першим чи другим складником композитів, від нього утворені також деякі похідні слова. Поняття Partner конкретизується вживанням певних дієслів, що називають дії, які можуть здійснюватися як самим партнером, так і іншими особами стосовно нього для досягнення певної мети. Лексема Partner сполучається з досить великою кількістю прикметників та дієприкметників (найчастотніша група), які за семантичним значенням розподілено на п'ять підгруп, найбільш наповненою є підгрупа «статус партнерів», а ще дві – «інтернаціональні/національні зв'язки» і «якості партнерів» – мають майже однакову кількість слів. Наведено приклади вживання виокремлених лексичних одиниць у контексті та побудовано модель номінативного поля концепту PARTNER, у якому виділено ядро, до якого входить лексема-ідентифікатор,

приядерну зону, яка містить синоніми ядерної лексеми, композити зі складником Partner і похідні слова, та периферію (вільні словосполучення з дієсловами та прикметниками). У висновках підведено підсумки дослідження та окреслено перспективи наступних наукових розвідок.

Ключові слова: концепт, дискурс, віртуальний політичний дискурс, засоби вираження, партнер, номінативне поле

Вступ. В епоху глобалізації різні мобільні застосунки, комп'ютер та Інтернет стали невід'ємною частиною життя кожного з нас і без них вже важко уявити будь-яку сферу. Така популярність привернула увагу лінгвістів, які прагнуть йти в ногу з часом і досліджувати все, що розвивається і змінюється. Саме тому цікавим для наукових розвідок стає віртуальний дискурс, а також різні концепти в ньому (Компанцева, 2007; Лутовинова, 2009; Полонский, 2012; Д'яконова, 2013; Пасик, 2016; Жаботинська, 2020). Оскільки у віртуальному дискурсі перетинаються різні галузі і тематики, ми зосередимо свою увагу на вивченні концепту PARTNER у політичній царині на матеріалі німецького віртуального політичного дискурсу, який ще недостатньо описаний, що зумовлює *актуальність* дослідження. *Метою* нашої наукової розвідки є визначення засобів актуалізації концепту PARTNER у німецькому віртуальному політичному дискурсі. *Об'єктом* дослідження є мовні одиниці, які використано для актуалізації концепту PARTNER у німецькому віртуальному політичному дискурсі. *Предметом* дослідження є об'єктивація концепту PARTNER у німецькому віртуальному політичному дискурсі.

Це зумовило постановку й виконання таких завдань:

– дослідити теоретичні передумови аналізу концепту PARTNER у віртуальному політичному дискурсі;

– проаналізувати номінативне поле концепту PARTNER у німецькому віртуальному політичному дискурсі.

Методи дослідження. У процесі розв'язання поставлених завдань у дослідженні застосуємо такі методи дослідження: загальнонаукові – *індукція, дедукція, аналіз і синтез* – для уточнення теоретичних засад та формування висновків наукової праці; лінгвістичні методи: *аналіз словникових дефініцій* – для з'ясування значення аналізованих мовних одиниць із метою конструювання номінативного поля концепту PARTNER; *інтерпретаційний аналіз* – для витлумачення змісту політичних промов чи текстів, де обговорюються партнери чи партнерство; *дистрибутивний аналіз* – для з'ясування сполучуваності мовних одиниць на позначення концепту PARTNER та його концептуальних ознак. Джерелами ілюстративного матеріалу слугували веб-сторінки німецького уряду *bundesregierung.de* та німецького парламенту *bundestag.de*, де *методом суцільної вибірки* було виокремлено 500 лексичних одиниць та словосполучень для аналізу.

Результати та обговорення. В умовах сучасного суспільства, культурною домінантою якого стає продукування і поширення смислу, в якому найважливішою рушійною силою є інформація а її виробництво і управління стає культурним, ідеологічним і маркетинговим проектом, ключовим дискурсом,

який реалізує рух соціальної думки і формує концептуальну картину світу людини, є дискурс мас-медіа (Полонский, 2012).

Інтернет становить окремих вид у складній соціальній системі ЗМІ і розглядається М. В. Шкондіним як «окреме структурне утворення», «множина однотипних системних об'єктів» (Шкондин, 2009, с. 37). Інтернет – це специфічне полікодове інформаційне середовище, що забезпечує доступ до своїх ресурсів і формується електронною пам'яттю, розміщеною на різних, але пов'язаних один з одним певними протоколами комп'ютерах (Полонский, 2012).

Творці Інтернету вбачали у ньому новий спосіб передачі, збереження, пошуку та представлення інформації. Але, як наслідок, сформувалось «нове соціокультурне середовище, яке залишає відбиток на спілкуванні користувачів Інтернетом, і через те можна говорити про появу нового типу дискурсу – віртуального» (Лутовинова, 2009, с. 7).

Одностайної думки щодо назви такого типу дискурсу не існує. Л. Ф. Компанцева визначає «віртуальний дискурс як комунікативну подію мережі, комунікативну ситуацію, зафіксовану в гіпертексті; системний процес кореляції символно-мовного спілкування віртуальних комунікантів, спосіб представлення віртуальних мовних особистостей в єдності психологічних, соціальних, національних, етичних та інших характеристик» (Компанцева, 2007, с. 10). Дослідниця називає п'ять комунікативно-прагматичних параметрів взаємодії гіпертексту й віртуального дискурсу: 1) вони належать до різних рівнів організації мережевої комунікації – структурно-функціонального й комунікативно-прагматичного; 2) актуальність і потреба тих або інших сторінок гіпертексту визначають прагматичну організацію дискурсу; 3) якщо віртуальний дискурс – це комунікативна подія, то гіпертекст – результат самого факту тієї або іншої комунікативної події, комунікативної ситуації, зафіксований у віртуальному часі й просторі; 4) дискурс включає гіпертекст, формується на його основі, у той же час створює нові відгалуження гіпертексту – дискурси, застигли в текстах; 5) механізми функціонування гіпертексту засновані на комунікативній доцільності, оскільки реципієнт гіпертексту сам конструює його структуру (Компанцева, 2007, с. 10).

О. В. Лутовинова, взявши за основу визначення дискурсу, запропоноване В. І. Карасиком, трактує віртуальний дискурс як «текст, занурений у ситуацію спілкування у віртуальній реальності» (Лутовинова, 2009, с. 18).

Проаналізувавши всі згадані вище дефініції **віртуального дискурсу**, розглядаємо його у нашому дослідженні і як сукупність текстів, присвячених одній тематиці, і як комунікативну подію, яка має свої диференційні ознаки: ця подія дистантна, пролонгована у часі, інтеракція відбувається між адресантом, та потенційним адресатом, ким стає той, кого зацікавить звернення адресанта, яке має форму прямої мови, проте як дискурсивний процес має своїм результатом тексти, що характеризуються як інтра-, так і екстратекстовими (під впливом чинників дискурсивного процесу) особливостями (Пасик, 2016, с. 38).

Політичні актори швидко навчилися активно використовувати можливості Інтернет-комунікацій щодо організації політичного дискурсу засобами комунікативних технологій. «Виступаючи одним із інструментів політичної

влади у суспільстві, політичний дискурс представляє собою текстуальне та аудіовізуальне вираження пануючих у суспільстві та еліті ідеологічних схем, а Інтернет-комунікації поступово переходять у розряд найсучаснішого, найбільш ефективного засобу боротьби за державну і політичну владу», вважає О. В. Радченко (*Радченко, 2012, с. 117*).

О. Й. Шейгал визначає політичний дискурс із семіотичних позицій, а саме: політичний дискурс – це знакове утворення, що має два виміри – реальний та віртуальний, водночас у реальному вимірі він розуміється як текст у конкретній ситуації політичного спілкування, а його віртуальний вимір включає вербальні і невербальні знаки, орієнтовані на обслуговування сфери політичної комунікації, тезаурус прецедентних висловлювань, а також моделі типових мовленнєвих дій і уявлення про типові жанри спілкування в цій сфері (*Шейгал, 2000, с. 9*). Як бачимо, таке визначення політичного дискурсу є досить широким. Проте існує і безліч інших трактувань цього явища, але «численність та різноспрямованість робіт у цій сфері інколи приводить дослідників до думки, що створення стрункої системи трактування політичного дискурсу не є теоретично можливим», зазначає О. К. Ковальова (*Ковальова, 2020, с. 102*).

Розглянувши різні дефініції, вважаємо, що віртуальний політичний дискурс має свою специфіку, тому що йому притаманні риси комп'ютерно-опосередкованої комунікації: глобальність, віртуальність, дистантність, пролонгованість у часі, опосередкованість, гіпертекстуальність, специфічність комп'ютерної етики (*Щипицина, 2011*), переважання масового адресата, театральність, емоційність, смислово невизначеність і пов'язані з нею фантомність, фідеїстичність і авторитарність, а також динамічність (*Шейгал, 2000, с. 131*). Будь-який дискурс є середовищем актуалізації концептів. Концепт – основний термін когнітивної лінгвістики, дослідженню якого присвячені праці українських (*Жаботинська, 2020; Застровська, 2010; Приходько, 2013; Полюжин, 2015*) та зарубіжних науковців (*Вежбицкая, 2001; Карасик, 2013; Степанов, 2007*).

С. А. Аскольдов-Алексєєв вперше вжив цей термін у 1928 р. Він вважав, що «концепти – це ембріони мисленнєвих операцій: коли вимовлене ким-небудь слово розуміється у власному значенні, то це значить, що той, хто це розуміє, здійснює деякий миттєвий акт, який стає зародком цілої системи мисленнєвих операцій» (*Аскольдов, 1997, с. 279*). Найсуттєвішою ознакою концепту, на думку більшості вчених, є його причетність до сфер знання, культури, психології та ціннісних орієнтирів того чи іншого етносу. Саме вони закладені в основу різних дефініційних моделей, що застосовуються для наукового тлумачення терміна «концепт» (*Приходько, 2008, с. 46*).

М. В. Пименова зазначає: «Все, що людина знає, вважає, уявляє про об'єкти зовнішнього та внутрішнього світу, і є тим, що називається концептом. Концепт – це уявлення про фрагмент світу. Таке уявлення (образ, ідея, символ) формується загальнонаціональними ознаками, які доповнюються ознаками індивідуального досвіду та особистої уяви» (*Пименова і Кондратьєва, 2011, с. 60*).

Також «концепт» деякі дослідники розуміють як «багатовимірне смислове динамічне утворення, в якому виділяються ціннісна, понятійна та образна

сторони, для вираження якого необхідна уся сукупність мовних та позамовних засобів, що прямо чи опосередковано ілюструють, уточнюють чи розвивають його зміст» (Колесов, 1999, с. 127).

М. М. Полюжин трактує концепт як «ментальну одиницю, елемент свідомості, який відіграє роль посередника між культурою й мовою. Саме у свідомість надходить культурна інформація, де вона фільтрується, переробляється, систематизується та формується у вигляді концепту, відповідає за вибір мовних засобів, що передають інформацію в конкретній комунікативній ситуації для реалізації певної комунікативної мети» (Полюжин, 2015, с. 218). Концепт як лінгвістичне явище проявляється у вигляді сутності, що репрезентує асоціативне поле імені, хоча й не прирівнюється до нього. Інакше кажучи, концепт – парадигматична модель імені, що містить його логічну й сублогічну структури, які виводяться і з вільного сполучення імені, і зв'язаного, тобто з синтагматичних зв'язків, зафіксованих у тексті. Обсяг концепту охоплює зміст наївного поняття, проте не вичерпується лише ним, оскільки охоплює всю безліч практичних елементів імені, що проявляються в різних словосполученнях (Полюжин, 2015, с. 219).

На основі аналізу різних дефініцій (В. І. Карасик, Ю. С. Степанов, Й. А. Стернін, З. Д. Попова та ін.) вважаємо, що концепт – це культурно детермінована ментальна одиниця, яка відповідає за вибір мовних засобів об'єктивації, регулює комунікативну поведінку, має складну будову, формується на основі загальнонаціональних ознак, які доповнено ознаками індивідуального досвіду й особистої уяви, містить оцінне ставлення до своїх референтів, у сукупності з іншими концептами формує концептуальну картину світу народу, яка частково знаходить відображення в мовній картині світу.

Коли концепт отримує мовне вираження, то ті мовні засоби, які для цього використовуються, називаються засобами вербалізації, об'єктивації в мові, мовної репрезентації, озвнішнювання концепту. Основне завдання дослідника полягає в отриманні вичерпного списку мовних одиниць, які об'єктивують досліджуваній ним концепт як ментальну одиницю у певний період розвитку суспільства, тобто необхідно проаналізувати номінативне поле концепту (Попова і Стернін, 2010, с. 66).

Номінативне поле є неоднорідним, воно містить як прямі номінації (ядро номінативного поля), так і номінації окремих когнітивних ознак концепту, які розкривають зміст концепту та ставлення до нього у різних комунікативних ситуаціях (периферія номінативного поля) (Попова і Стернін, 2010, с. 69). Беручи до уваги викладене, вважаємо, що номінативне поле – це виявлена і впорядкована дослідником сукупність мовних засобів, які представляють концепт у певний період розвитку суспільства.

До мовних засобів, які можуть входити в номінативне поле концепту і сприяти його опису в процесі лінгвокогнітивного дослідження, належать: 1) прямі номінації концепту (ключове слово-репрезентант концепту, у нашому випадку це слово *Partner*, яке вибирається особою в якості імені концепту та імені номінативного поля та його системні синоніми); 2) похідні номінації концепту (переносні, похідні); 3) спільнокореневі слова, одиниці різних частин мови;

4) симіляри (термін О. О. Залевської) – лексеми, які виявляються у ході експерименту, наближені за значенням до досліджуваних, хоч вони не є синонімами в традиційному смислі); 5) фразеосполучення, які включають ім'я концепту; 6) паремії (прислів'я, приказки та афоризми); 7) метафоричні номінації; 8) стійкі порівняння з ключовим словом; 9) вільні словосполучення, які номінують деякі ознаки концепту; 10) асоціативне поле (сукупність асоціатів); 11) суб'єктивні словесні дефініції, запропоновані респондентами як тлумачення цього концепту; 12) словникові тлумачення мовних одиниць, котрі об'єктивують концепт; 13) словникові статті в енциклопедії чи довіднику (інформаційно-експлікативні тексти); 14) тематичні тексти (науковий чи науково-популярний, де йдеться про зміст концепту); 15) публіцистичний чи художній тексти з наявними у них засобами висвітлення змісту концепту; 16) сукупності текстів (при необхідності експлікації чи обговорення змісту складних, абстрактних чи індивідуально-авторських концептів) (Попова і Стернин, 2010, с. 69-71). У кожному концепті набір мовних засобів буде різнитися.

З точки зору лінгвокультурології концепт має складну структуру, до якої належить все, завдяки чому вибудовується поняття, але й, крім того, до структури концепту входить все, завдяки чому концепт стає фактом культури – етимологія, основні історичні риси, сучасні асоціації, оцінки, конотації (Маслова, 2008, с. 59-60). В. А. Маслова та Р. М. Фрумкіна розрізняють ядро та периферію концепту. Ядро – це словникові значення тієї чи іншої лексеми. Тобто саме матеріали тлумачних словників стануть дослідникові у нагоді, щоб розкрити зміст концепту та виявити специфіку його мовного вираження. Периферія – це суб'єктивний досвід, різні прагматичні складові лексеми, конотації та асоціації. Важливим також є тип концепту, оскільки він впливає на вибір методів його опису. Деякі лінгвісти притримуються думки, що переважна більшість концептів номінуються лексичним шляхом, менша – синтаксичним і фразеологічним (Приходько, 2008, с. 107-108).

Перш ніж розглянемо актуалізацію концепту у дискурсі, видається доцільним зосередити увагу на значеннях та синонімічному ряді ядерної лексеми „Partner“. На основі аналізу лексикографічних онлайн-джерел з'ясовано, що вона має декілька дефініцій. Німецький тлумачний словник за редакцією Duden трактує це поняття таким чином:

1) *jemand, der mit anderen etwas gemeinsam (zu einem bestimmten Zweck) unternimmt, sich mit anderen zusammentut (той, хто об'єднує зусилля з іншими для досягнення конкретної мети) (тут і далі переклад наш – Пасик Л. А., Рись Л. Ф., Стернічук В. Б.);*

2) *jemand, der mit einer anderen Person zusammenlebt, ihr eng verbunden ist (той, хто проживає з іншою людиною та перебуває з нею у стосунках);*

3) *jemand, der mit anderen auf der Bühne, im Film o. Ä. auftritt, spielt (той, хто з іншими на сцені, у фільмі чи у чомусь подібному виступає);*

4) *Gegenspieler, Gegner (гравець з протилежного боку, суперник);*

5) *Teilhaber (партнер) (Duden, 2021).*

У корпусі DWDS подано такі дефініції:

1) *jmd., der sich mit einer oder mehreren Personen aus gemeinsamem Interesse, zu einem bestimmten Zweck, zusammengetan hat, mit einer oder mehreren Personen zusammenarbeitet* (одна або декілька осіб, котрі мають спільні інтереси або котрі співпрацюють для досягнення спільної мети), наприклад: *der Partner in einem Gespräch* (співерозмовник);

2) *Gegner, Mitspieler in einem Wettkampf* (супротивник, учасник протилежної команди), наприклад: *er war beim Boxkampf ein ebenbürtiger Partner* (рівноправний супротивник у поєдинку з боксу);

3) *jmd., der mit jmdm. zusammen ein Paar, Ehepaar bildet* (той, хто разом з іншою людиною утворює пару), наприклад: *der eheliche, sexuelle Partner* (партнер у шлюбі, сексуальний партнер);

4) *Teilhaber eines privaten Geschäfts, eines Unternehmens* (партнер у бізнесі, ділових відносинах), наприклад: *Er hat seinen Partner ausgezahlt* (Він заплатив своєму партнеру) (DWDS, 2021).

У словникові синонімів Woxikon.de подано 237 синонімів до слова *PartnerIn*, які за значенням покласифіковано у 18 тематичних груп. Для нашого дослідження важливими є ті групи, які найбільше дотичні до віртуального політичного дискурсу, хоч і не виключаємо, що у текстах чи промовах політичних акторів можуть зустрічатися і синоніми з інших груп, оскільки політика – явище різнопланове:

1) *TeilhaberIn/MitinhaberIn* – учасник, пайщик/співвласник, компаньйон: *Beteiligte/r, Gesellschafter, (wirtsch) Kompagnon, Sozius, Sozia, Kommanditist, Kommanditär, Komplize*;

2) *MitspielerIn* – партнер, гравець команди: *TeilnehmerIn*;

3) *GegenspielerIn* – суперник, партнер: *GegnerIn, Gegenpart*;

4) *Beteiligte/r* – співучасник: *BesucherIn, Mitwirkende/r, Aktive/r, Anwesende/r, BeiwohnerIn, Gast, Gästin, Hörerschaft, Mitglied, Publikum, ZuhörerIn, Zuhörerschaft, ZuschauerIn, Augenzeuge/In, TeilnehmerIn*;

Така кількість синонімів до слова *PartnerIn* свідчить про високу номінативну щільність (термін В. І. Карасика) цього відрізка у системі мови, тобто це підтверджує актуальність та цінність досліджуваного нами концепту для представників німецького етносу в різних сферах їхнього життя, і у політичній – зокрема. Засобами актуалізації будь-якого концепту є лексичні та синтаксичні засоби. До лексичних засобів можна віднести іменники, прикметники, дієслова, прислівники, дієприкметники.

Методом суцільної вибірки виокремлено велику кількість композитів, які після аналізу розподілено на такі 3 підгрупи:

● композити, у яких слово *Partner* є другим складником: *Projektpartner, Vertragspartner, Kooperationspartner, Facebook-, InstagramPartner, Premium-Partner, Koproduktionspartner, Medienpartner, Lebenspartner, Ex-Partner, Forschungspartner, Ansprechpartner, Handelspartner, Sozialpartner, Wertepartner, Netzwerkpartner, Bündnispartner, Auftragspartner, Geschäftspartner, Durchführungspartner, Nexuspartner, Friedenspartner, Familienpartner, Gesprächspartner, Sozialpartner, Ehepartner, Afrika-Partner, Dialogpartner, Umsetzungspartner, Sicherheitspartner, Vereinbarungspartner, Praxispartner*,

Transferpartner, Bundesmantelvertragspartner, Interviewpartner, Wirtschaftspartner, Medienpartner, Recherchepartner, Implementierungspartner, Umsetzungspartner, Koalitionspartner, наприклад:

(1) Der Deutsche Bundestag fordert die Bundesregierung auf, sich auf EU-Ebene für eine enge Abstimmung in der China-Politik mit weiteren **Wertepartnern** wie Großbritannien, Kanada, Australien und Neuseeland einzusetzen (*Bundestag.de*).

(2) Die Festlegung durch die **Vereinbarungspartner** ist hingegen nach dem Perzentilansatz beabsichtigt ... (*Bundestag.de*).

● компози́ти, у яких слово Partner є другим складником, а перший складник – аббревіатура: *NATO-Partner, NGO-Partner, ÖPP-Partner, UN-Multipartner, TPA-Partner, NRO-Partner, DW-Partner*, наприклад:

(3) Er verstehe nicht, dass andere **Nato-Partner** ihre Hubschrauber mit lieferfertigen Ausrüstung fliegen, während Deutschland Anforderungen an die Technik stelle, die erst Neuentwicklungen erfordert (*Bundestag.de*).

● компози́ти, у яких слово Partner є першим складником: *Partnerland, Partnerbehörde, Partnerregierung, Partnerstaat, Partnernetz, Partnerproduktion, Partnersender, Partner-Mitgliedstaat, Partnermonat, Partnerinstitution, Partnername, Partnerprozess, Partnerhaushalt, Partnerverlust, Partnerstruktur, Partnerleistung, Partnerdienst, Partneruniversität*, наприклад:

(4) Die Bundesregierung soll unter anderem Angaben machen zum Verbleib oder Abzug der Bundeswehr und der **Nato-Partner**, zur Bewertung der Sicherheitslage und zur derzeit laufenden Überprüfung der US-Abzugspläne bis Mitte 2021 durch die neue US-Regierung (*Bundestag.de*).

(5) Informationen über relevante Entwicklungen in den **Partnerländern**, ob mit oder ohne unmittelbaren Projektbezug (*Bundestag.de*).

Невелику групу становлять похідні слова: *Partnerschaft, Partnerschaftlichkeit, Partnerschaftsbonus, Partnerschaftsurlaub, Partnerschaftsrat, Handelspartnerschaftsausschuss, Partnerschaftsversammlung, partnerschaftlich, sich verpartnern, Zwangsverpartnerung*:

(6) Begründet wurde diese, bereits im Gesetzgebungsverfahren von Sachverständigen als „**Zwangsverpartnerung**“ (Bundestagsdrucksache 19/10693) kritisierte, Änderung mit Einsparungen und Synergieeffekten durch gemeinsames Wirtschaften und durch die gemeinsame Nutzung von Küchen, Sanitärräumen und Aufenthaltsräumen (*Bundestag.de*).

Досліджуваний нами концепт профілізується у мові за допомогою вільних словосполучень, які зберігають самостійні значення складників і припускають їхню варіативність. Словосполучення з іменем концепту, тобто лексемою *Partner* допомагають з'ясувати, що поняття *Partner* конкретизується уживанням:

1) дієслів, які позначають конкретні дії і можуть вчинятися

● як партнерами самостійно: *sein – бути, teilnehmen – брати участь, widersprechen – заперечувати, kennenlernen – знайомитися, mitmachen – брати участь, diskutieren – дискутувати, leben – жити, profitieren – мати вигоду, arbeiten – працювати, sich verbünden – вступати в союз, abstimmen – голосувати, entwickeln – розробляти, fordern – вимагати*, наприклад:

(7) Heute **stimmten** die Kooperationspartner Regelungen bezüglich des Datenschutzes **ab** (*Bundestag.de*).

(8) Die Partner **entwickelten** Strukturen der Zusammenarbeit: eine Kooperationsvereinbarung, regelmäßige Treffen und ein Konsensverfahren für Entscheidungen (*Bundestag.de*).

(9) Nun **fordern** einige unserer europäischen Partner ... angesichts der schweren Krise gemeinsame Schulden mit gemeinsamer Haftung aufzunehmen.

• так і іншими особами стосовно їхніх партнерів: *wählen* – вибирати, *suchen* – шукати, *finden* – знаходити, *gewinnen* – отримати, *zдобути*, *erwerben* – здобувати, *drängen* – змушувати, *вчиняти тиск на когось*, *verpflichten* – зобов'язувати, *einbeziehen* – залучати, *verlieren* – втрачати, *eintragen* – реєструвати, *um etwas bitten* – про щось просити, наприклад:

(10) Wir müssen alte Partnerschaften runderneuern, und wir müssen auch neue **Partner finden** (*Bundesregierung.de*).

(11) Griechenland **hat** seine europäischen Partner **um** Zustimmung **gebeten**, erneut einen Teil der ausstehenden Kredite des Internationalen Währungsfonds (IWF) vorzeitig zurückzuzahlen (*Bundesregierung.de*).

2) словосполучень з кількома словами: *sich mit den Partnern einig sein* – погоджуватися з партнерами, *den Partnern zugutekommen* – ніти на користь партнерам, *als Freunde und Partner zur Seite stehen* – стояти пліч-о-пліч як друзі і партнери; *Partner in die Lage versetzen* – ставити партнерів у становище; *als Partner agieren und auch als solcher wahrgenommen werden* – діяти як партнер і сприйматися таким; *als Partner auf Augenhöhe respektieren* – поважати як рівноправних партнерів, наприклад:

(12) Deutschland und Europa müssten den USA **als Freunde und Partner zur Seite stehen** (*Bundestag.de*).

(13) Das vereinfachte Berichtsformat **kommt** auch den lokalen **Partnern zugute** (*Bundestag.de*).

3) прикметників та дієприкметників (I і II), які можна поєднати у такі тематичні групи:

• інтернаціональні/національні зв'язки: *staatlich* – державний, *britisch* – британський, *international* – міжнародний, *europäisch* – європейський, *weltweit* – всесвітній, *regional* – регіональний, *lokal* – місцевий, *dänisch* – датський, *afrikanisch* – африканський, *türkisch* – турецький, *zivilgesellschaftlich* – громадянський, *ausländisch* – закордонний, *transatlantisch* – трансатлантичний, *global* – глобальний, *kirgisisch* – киргизський, *binational* – бінаціональний, *kolumbianisch* – колумбійський, *multilateral* – багатосторонній, *nichtstaatlich* – недержавний, *chinesisch* – китайський, *griechisch* – грецький, *amerikanisch* – американський, *razifisch* – тихоокеанський, *örtlich* – місцевий, *multinational*, *westlich* – західний, *östlich* – східний):

(14) Der Fall der Berliner Mauer etwa wäre ohne die schon bestehende Einbindung in euroatlantische Strukturen, ohne die damalige Weitsicht unserer **transatlantischen** Partner nicht denkbar gewesen (*Bundesregierung.de*).

• потенційні/колишні партнери: *langjährig* – давній, *ehemalig* – колишній, *möglich* – можливий, *akzeptabel* – прийнятний, *potenziell* – потенційний, *strategisch* – стратегічний, *dauerhaft* – довготривалий:

(15) Der Widerstand kam nicht nur von denjenigen, die ..., sondern auch ganz überraschend von Seiten **langjähriger Partner** (*Bundesregierung.de*).

● вікова категорія партнерів: *minderjährig* – неповнолітній, *volljährig* – повнолітній, *30-jährig* – тридцятирічний;

● статус партнерів: *wichtig* – важливий, *zentral* – центральний, *offiziell* – офіційний, *sammlungshaltend* – той, що зберігає колекцію, *unterstützend* – підтримуючий, *reichweitenstark* – широкомасштабний, *ausgewählt* – обраний, *verpartnert* – той, що перебуває в одностатевому шлюбі/стосунках, *kinderbetreuend* – той, що доглядає за дітьми, *verdienend* – той, що заробляє, *erwerbstätig* – працюючий, *maßgeblich* – виступаючий ініціатором, *finanzierend* – фінансуючий, *einzel* – єдиний, *privat* – приватний, *bilateral* – двосторонній, *handelspolitisch* – торгово-політичний, *beteiligt* – задіяний, *gleichberechtigt* – рівноправний, *schutzbedürftig* – потребує захисту, *fest* – постійний, *einzel* – єдиний, *alliiert* – союзницький, *wissenschaftlich* – науковий, *militärisch* – військовий, *vorhanden* – наявний, *technologisch* – технологічний, *gegenwärtig* – сучасний, *zukünftig* – майбутній, *tatsächlich* – дійсний, *gewünscht* – бажаний, *möglich* – можливий, *neu hinzukommend* – новододаний, *kooperierend* – співпрацюючий, *häufig wechselnd* – той, що часто міняється, *bewertend* – оцінює, *bewertet* – оцінений, *humanitär* – гуманітарний, *assoziiert* – асоційований, *zivil* – цивільний, *extern* – зовнішній, *eingetragen* – зареєстрований, *unmittelbar* – безпосередній, *unverzichtbar* – безвідмовний, *ernstgenommen* – той, якого серйозно сприймають, *entscheidend* – вирішальний:

(16) Dieser schließt u. a. die Entsendung **akademischer Partner** zu Unternehmen und vice versa ein (*Bundestag.de*).

● політичні переконання партнерів: *demokratisch* – демократичний, *politisch* – політичний, *prodemokratisch* – продемократичний, *politisch unterschiedlich aufgestellt* – політично по-різному налаштований:

(17) Die Unterstützung unserer **demokratischen Partner** in der Welt ist für die deutsche Außenpolitik sehr wichtig (*Bundesregierung.de*).

● якості партнерів: *gut* – добрий, *verlässlich* – надійний, *großzügig* – щедрий, *reich* – багатий, *unfair* – несправедливий, *vertraut* – знайомий, *perfekt* – відмінний, *schwierig* – складний, *ernsthaft* – серйозний, *schlecht* – поганий, *stark* – сильний, *ambitioniert* – амбіційний, *richtig* – правильний, *gewalttätig* – агресивний, *problematisch* – проблематичний, *zuverlässig* – надійний, *verantwortlich* – відповідальний, *leistungsstark* – високопродуктивний, *kompetent* – компетентний, *vertrauenswürdig* – вартий довіри, *fragmentiert organisiert* – фрагментарно організований, *selbstbewusst* – самосвідомий, *selbständig* – самостійний, *wertvoll* – цінний, *kongenial* – однаково мислячий, *unersetzlich* – незамінний, наприклад:

(18) Grünen-Politikerin Hajduk warnte, durch den „Absturz“ des Entwicklungstetats laut mittelfristiger Finanzplanung werde die Planungssicherheit und die Rolle Deutschlands als zuverlässiger Partner in der Entwicklungszusammenarbeit aufs Spiel gesetzt (*Bundestag.de*).

(19) Dabei ist das Vereinigte Königreich gerade in diesem vitalen Bereich ein **unersetzlicher Partner** (*Bundestag.de*).

(20) Europa hat sich in den letzten Jahren den Ruf eines **verlässlichen** Partners erworben – sei es als **vertrauenswürdiger** Gesprächspartner in internationalen Foren oder zum Beispiel im Iran-Dossier, bei zivilen Missionen in der Ukraine oder bei Trainingsmissionen in Mali (*Bundesregierung.de*).

На основі аналізу емпіричного матеріалу змодельовано номінативне поле концепту PARTNER (Рис. 1), яке має ядро (лексема-ідентифікатор) і приядерну зону (синоніми лексеми-ідентифікатора, композити з лексемою Partner та похідні слова), у яких зосереджуються основні концептуальні ознаки, та периферію (вільні словосполучення з дієсловами, прикметниками та дієприкметниками), що містить тільки додаткові концептуальні ознаки:

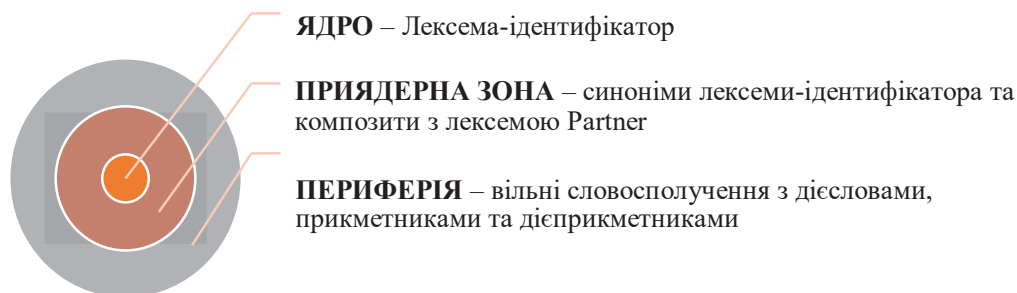

Рис. 1 Номінативне поле концепту PARTNER

Висновки. Отже, концепт PARTNER актуалізується у віртуальному політичному дискурсі німецької мови за допомогою композитів, у складі яких іменник Partner виступає першим чи другим складником, від нього утворені також деякі похідні слова. Поняття Partner конкретизується вживанням певних дієслів, що називають дії, які можуть здійснюватися як самим партнером, так і іншими особами стосовно нього для досягнення певної мети. Лексема Partner сполучається з дуже великою кількістю прикметників та дієприкметників (найчастотніша група), які за семантичним значенням розподілено на п'ять підгруп, найбільше наповненою є підгрупа «статус партнерів», а ще дві – «інтернаціональні/національні зв'язки» і «якості партнерів» – мають майже однакову кількість слів.

Наведено приклади вживання виокремлених лексичних одиниць у контексті та побудовано модель номінативного поля концепту PARTNER, у якому виділено ядро, до якого входить лексема-ідентифікатор, приядерну зону, яка містить синоніми ядерної лексеми та композити із складником Partner, та периферію (вільні словосполучення з дієсловами, прикметниками та дієприкметниками). У перспективі плануємо дослідити фреймову структуру концепту PARTNER у віртуальному політичному дискурсі та наповнюваність її слотів.

Список літератури

Аскольдов С. А. Концепт и слово. *Русская словесность. От теории словесности к структуре текста.* Антология / под ред. проф. В. П. Нерознака. М. : Academia, 1997. С. 267–279.

Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. М. : Языки славян. культуры, 2001. 288 с.

Д'яконова О. В. Концепт щастя у віртуальному дискурсі: потенційність чи реалізованість? *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. Вип. 46(1). С. 506–514. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46\(1\)60](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46(1)60). (дата звернення: 10.02.2021).

Жаботинська С. А. Нарративный мультимедийный концепт: алгоритм анализа (на материале интернет-мемов о COVID-19). *Cognition, communication, discourse*. 2020, 20. С. 92–117. URL: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/home> DOI: 10.26565/2218-2926-2020-20-06 (дата звернення: 10.02.2021).

Застровська С. О. Актуалізація концепту RISIKO в ситуаціях вибору (на матеріалі німецької мови). *Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки*. Філологічні науки. Мовознавство. Луцьк, 2010. № 8. С. 83–86.

Карасик В. И. Языковая матрица культуры. М.: Гнозис, 2013. 320 с.

Ковальова О. Політичний дискурс: сучасні лінгвістичні інтерпретації. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 27, Т. 2, 2020. С. 101–107. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_2/16.pdf DOI: 10.24919/2308-4863.2/27.203531 (дата звернення: 10.02.2021).

Колесов В. В. Жизнь происходит от слова... Санкт-Петербург : Златоуст, 1999. 368 с.

Компанцева Л. Ф. Интернет-коммуникация: когнитивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.02. «Російська мова». К. : [б. в.], 2007. 36 с.

Лутовинова О. В. Лингвокультурологические характеристики виртуального дискурса. Волгоград : Изд-во ВГПУ «Перемена», 2009. 476 с.

Маслова В. А. Когнитивная лингвистика. 3-е изд., перераб. и доп. Минск : ТетраСистемс, 2008. 272 с.

Пасик Л. А. Об'єктивізація та дискурсивна профілізація концепту PARTNERWAHL/ВИБІР ПАРТНЕРА (на матеріалі німецької мови): дис. ... канд. філол. наук: 10.00.04. Запоріжжя, 2016. 240 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2016/Pasyk_dis.pdf.

Пименова М. В., Кондратьева О. Н. Концептуальные исследования. Введение : учеб. пособие. М. : Флинта : Наука, 2011. 176 с.

Полонский А. Медиа – дискурс – концепт: опыт проблемного осмысления. *Научный журнал. Современный дискурс-анализ*. 2012. Вып. 6. URL: <http://discourseanalysis.org/ada6/st43.shtml> (дата звернення: 15.02.2021).

Полюжин М. Поняття, концепт та його структура. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк, 2015. № 4. С. 214–224.

Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика. М. : АСТ : Восток-Запад, 2010. 314 с.

Приходько А. М. Концепты и концептосистемы. Днепрпетровск : Белая Е. А., 2013. 308 с.

Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.

Радченко О. В. Интернет-коммуникации как засіб формування демократичного політичного дискурсу: складові та особливості. *Актуальні проблеми політики*. 2012. Вип. 47. С. 114–122.

Степанов Ю. С. Концепты. Тонкая пленка цивилизации. М. : Языки славянских культур, 2007. 248 с.

Шейгал Е. Семиотика политического дискурса. Волгоград, 2000. 440 с.

Шкондин М. В. Периодическая печать: системные основы типологии. *Типология периодической печати* / М. Е. Аникина, В. В. Баранов, О. А. Воронова [и др.], под ред. М. В. Шкондина. М. : Аспект-Пресс, 2009. С. 10–46.

Щипицина Л. Ю. Комплексная лингвистическая характеристика компьютерно-опосредованной коммуникации (на материале немецкого языка): автореф. дис. ... д-ра філол. наук. Воронеж, 2011. 41 с.

Bundesregierung.de URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/service/bulletin/regierungs-erklaerung-von-bundeskanzlerin-dr-angela-merkel-1746978> (дата звернення: 15.02.2021).

Bundestag.de URL: <https://www.bundestag.de/services/suche?suchbegriff=Partner> (дата звернення: 15.02.2021).

Duden. Die deutsche Rechtschreibung. URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Partner> (дата звернення: 15.02.2021).

Digitales Wörterbuch deutscher Sprache (DWDS). URL: <https://www.dwds.de/wb/Partner> (дата звернення: 15.02.2021).

Woxikon. URL: <https://synonyme.woxikon.de/synonyme/partner.php> (дата звернення: 15.02.2021).

References

Askoldov, S. A. (1997). Kontsept i slovo [Concept and word]. *Russkaia slovesnost. Ot teoryu slovesnosti k strukture teksta*. Antolohiya / pod red. prof. V. P. Neroznaka. Moscow: Academia, 267–279.

- Vezhbytskaia, A. (2001). *Ponimanie kultur cherez posredstvo kliuchevykh slov* [Understanding cultures through keywords]. Moscow: Yazyki slovia. kultury.
- Diakonova, O. V. (2013). Kontsept shchastia u virtualnomu dyskursi: potentsiinist chy realizovanist? [The concept of happiness in virtual discourse: potentiality or realization]. *Movni i kontseptualni kartyny svitu*. Vyp. 46(1), 506–514. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46\(1\)_60](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46(1)_60) (data zvernennia: 10.02.2021).
- Zhabotynska, S. A. (2020). Narrativnyi multimediiinyi kontsept: alhorytm analiza (na materyale Internet-memov o COVID-19). [The narrative multimedia concept: an algorithm for the analysis (internet-memes about COVID-19)]. *Cognition, communication, discourse*, 20, 92–117. URL: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/home> DOI: 10.26565/2218-2926-2020-20-06 (data zvernennia: 10.02.2021).
- Zastrovskaya, S. O. (2010). Aktualizatsiia kontseptu RISIKO v sytuatsiiakh vyboru (na materialii nimetskoi movy). [Actualization of the concept RISIKO in situations of choice (on the material of the German language)]. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky*. Filolohichni nauky. Movoznavstvo. Lutsk, № 8, 83–86.
- Karasyk, V. Y. (2013). *Yazykovaia matrytsa kultury* [The linguistic matrix of culture]. Moscow: Hnozys.
- Kovalova O. (2020). Politychnyi dyskurs: suchasni linhvistychni interpretatsii. [Political discourse: modern linguistic interpretations]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp. 27, T. 2, 101–107. URL: http://www.afhn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_2/16.pdf DOI: 10.24919/2308-4863.2/27.203531 (data zvernennia: 10.02.2021).
- Kolesov, V. V. (1999). *Zhyzn proiskhodyt ot slova...* [Life comes from the word...]. Sankt-Peterburgh : Zlatoust.
- Kompantseva, L. F. (2007). *Internet-komunikatsiia: kohnityvno-prahmatychnyi ta linhvokulturolohichni aspekty* [Internet communication: cognitive-pragmatic and linguo-cultural aspects] : avtoref. dys. ... d-ra filol. nauk : 10.02.02. «Rosiiska mova». Kyiv: [b. v.].
- Lutovynova, O. V. (2009). *Lingvokulturologicheskie kharakterystyki virtualnogo diskursa* [Linguocultural characteristics of virtual discourse]. Volhohrad: Yzd-vo VHPU «Peremena».
- Maslova, V. A. (2008). *Kognitivnaia lingvistika* [Cognitive linguistics]. 3-e izd., pererab. i dop. Minsk: TetraSystems.
- Pasyk, L. A. (2016). *Obiektivatsiia ta dyskursyvna profilizatsiia kontseptu PARTNERWAHL/VYBIR PARTNERA (na materialii nimetskoi movy)* [Objectification and Discursive Profiling of the Concept PARTNERWAHL (in German Language)]: dys. ... kand. filol. nauk: 10.00.04. Zaporizhzhia. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2016/Pasyk_dis.pdf.
- Pymenova, M. V, Kondrateva, O. N. (2011). *Kontseptualnye issledovaniia* [Conceptual researches]. Vvedenie: ucheb. posobie. Moscow: Flinta: Nauka.
- Polonskyi, A. (2012). Mediiia – diskurs – kontsept: opyt problemnoho osmysleniia [Media - discourse - concept: experience of problem thinking]. *Nauchnyi zhurnal. Sovremennyi diskurs-analiz*. Vyp. 6. URL: <http://discourseanalysis.org/ada6/st43.shtml> (data zvernennia: 15.02.2021).
- Poliuzhyn, M. (2015). Poniattia, kontsept ta yoho struktura. [Notion, concept and its structure]. *Naukovyi visnyk Shkhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. Lutsk, № 4, 214–224.
- Popova, Z. D., Sternyn, I. A. (2010). *Kognityinaia linhvistyka* [Cognitive linguistics]. Moscow: AST: Vostok-Zapad.
- Prikhodko, A. N. (2013). *Kontsepty i kontseptosistemy* [Concepts and conceptual systems]. Dnepropetrovsk: SPD Belaia E.A.
- Prykhodko, A. M. (2008). *Kontsepty i kontseptosystemy v kohnityvno-dyskursyvni paradyhmi linhvistyky*. [Concepts and conceptual systems in cognitive-discursive paradigm of linguistics]. Zaporizhzhia: Premier.
- Radchenko O. V. (2012). Internet-komunikatsii yak zasib formuvannia demokratychnoho politychnoho diskursu: skladovi ta osoblyvosti. [Internet communication as a means of forming a democratic political discourse: components and features]. *Aktualni problemy polityky*, Vyp. 47, 114–122.
- Stepanov, Yu. S. (2007). *Kontsepty. Tonkaia plenka tsyvylyzatsyy* [Concepts. A thin film of civilization]. Moscow: Yazyky slavianskykh kultur.
- Sheihal E. (2000). *Semyotyka polytycheskoho diskursa* [Semiotics of political discourse]. Volhohrad.
- Shkondyn, M. V. (2009). Peryodycheskaia pechat: systemnye osnovy ty polohii. [Periodical printing: system bases of typology]. *Typolohyia peryodycheskoi pechati / pod red. M. V. Shkondyna*. Moscow: Aspekt-Press, 10–46.
- Shchipitsyna, L. Yu. (2011). *Kompleksnaia linhvistycheskaia kharakteristika kompiuterno-oposredovanoi komunikatsii (na materyale nemetskogo yazyka)* [Complex linguistic characteristics of

computer-mediated communication (based on the material of the German language]): avtoref. dis. ... d-ra filol.nauk. Voronezh.

Bundesregierung.de URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/service/bulletin/regierungs-erklaerung-von-bundeskanzlerin-dr-angela-merkel-1746978> (data zvernennia: 15.02.2021).

Bundestag.de URL: <https://www.bundestag.de/services/suche?suchbegriff=Partner> (data zvernennia: 15.02.2021).

Duden. Die deutsche Rechtschreibung. URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Partner> (data zvernennia: 10.02.2021).

Digitales Wörterbuch deutscher Sprache (DWDS). URL: <https://www.dwds.de/wb/Partner> (data zvernennia: 10.02.2021).

Woxikon. URL: <https://synonyme.woxikon.de/synonyme/partner.php> (data zvernennia: 10.02.2021).

УДК 811.112.2'34'37:82-92

THE PHONOSEMANTIC FEATURES OF PUBLICISTIC TEXTS (ON THE BASIS OF SPEECHES OF GERMAN-SPEAKING POLITICIANS) ФОНОСЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПОЛІТИКІВ)

Андрій РЕДЬКВА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

anredka@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5375-6395

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.273-280>

The research is based on the analysis of phonemic combinations – the study of initial consonant combinations in German with a single method taking into account all the basic parameters of phonosemantics. The language sounds are connected to the non-sound imagery. The consciousness of speakers reflects the objectively existing patterns in a sound system of the language. Not only the reflections but also the facts of the speakers' consciousness are significant for the research. The paper is dedicated to the research of the German phonemic word combinations (e.g. phonesthemes [bl-], [br-], [dr-], [fl-], [fr-], [gl-], [gn-]..., the total number is 29 units), and the material of the research is speeches of German politicians (Angela Merkel and Joachim Gauck) and Austrian politicians (Alexander Van der Bellen and Heinz Fischer). For the research, a sample of 30 speeches of each politician, which embraced different topics, was conducted. The total number of the word usage was determined in every speech. The speeches bring up such subjects, which make an average citizen anxious, as "war", "economics", "culture" and "politics". The detected phonemic vocabulary was initially processed in separate speeches, and then this same phonemic vocabulary was processed in accordance with the topic to which a certain speech belongs. Then, speeches according to their subject, idea, and influence on a listener were grouped in relation to their emotional and connotative perception on the scale of "evaluation". They were divided into positive, negative and neutral. In the study, it was discovered which exactly the phonetic vocabulary is considered to be either positive or negative, and how it affects the perception of speech in general. It was also determined which phonesthemes are more commonly used in publicistic texts.

Key words: phonosemantics, sound symbolism, phonestheme, phonesthemic vocabulary, publicistic speech, emotional and connotative perception.

Статтю присвячено дослідженню фонемних сполучень слів (фонестем) німецької мови, зв'язку між звучанням і значенням початкових фонемних сполучень в німецькій мові та впливу фонестемної лексики на емоційно-конотативне сприйняття публіцистичних творів. Свідомість мовців відображає об'єктивно існуючі закономірності